

παίζοντας με γυρόφερνε μιὰ δούλα,
περίγελο κι αυτή τῆς κατοικίᾳς μου

Λ. Κυριαζ. εἰς Ἀνθολ. Η. Ἀποστολ., 177. 2) Περιφέρω, περιάγω τινὰ Κρήτ. : Ὁ οὐλοὺς τὰ γιαιτροὺς τὸ Ἀθήνας καὶ τῷ Χαριῶ τὰ γυροφέρανε τὰ κοπέλια καὶ τὰ γιαιτροπορέφανε. 3) Περιθάλλω, περιποιούμαι Πελοπν. (Κλειτορ.) : Θὰ τὸν μαζώξουν οἱ δικοὶ του τὸν ἄρρωστο καὶ θὰ τὸν γυροφέρουν. 4) Διευθετῶ τὰς ὑποθέσεις μου, ἐξοικονομῶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν Πελοπν. (Γαργαλ. Κορινθ. Μάν. Μαργέλ. Μεσσιν. κ.ά.) : Πῶς τίς γυροφέρνει τίς δουλειές σου; Κορινθ. Λέ βορεῖ νὰ τὰ γυροφέρῃ Μάν. Καλὰ τὰ γυροφέρνει ἡ θειά μου. Ἐχει τὸ σιτάρι τῇ χρονίᾳ της, κάνει καὶ τὸ λαδάκι πὸ τίς ἐλίτσες της! Γαργαλ. Συνών. γυρίζω Α10.

γυροφούστανο τό, Ἡπ. Κρήτ. (Κίσ. κ.ά.) κ.ά. — Ν. Πολίτ., Ἐκλογ. 97 Μ. Λελέκ., Ἐπιδόρπ., 1, 73 — Λεξ. Βλαστ. γυροφούστανον Θράκ. (Αἰν.) Μακεδ. ὄροφούστανο Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γυροφίστανο Κρήτ. (Πεδιάδ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γύροσ καὶ φουστάνι.

1) Τὸ κράσπεδον τῆς γυναικείας ἐσθῆτος ἐνθ' ἄν. : Κουρελμασμένα ἔν' δὲ ὄροφούστανά τ' ἐν εὐτεινῇ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) || Ἄσμ.

Κι ἀκριοφύσησε γλυκὸς βοριάς ἀέρας
κι ἀντισήκωσε τὸ γυροφούστανό της
κι ἀντιφάνηκε τὸ ποδοστράγαλός της
(ἀκριοφύσησε = φύσησε ἐλαφρὰ) Ν. Πολίτ., Ἐκλογ., 97.

Τὸ κῆμα μέσ' ἐς τὴ θάλασσα παίζει μετ' ἀχταπόδι,
νὰ ἔμουνε ὄροφούστανο, νὰ σοῦ χτυπῶ ἐς τὸ πόδι
Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. ποδόγυροσ. 2) Μεταφ., ἡ ἐλευθερίων ἢ θῶν γυνὴ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) : Τὰ βγάνει τὸ ὄροφούστανο τὰ λεφτά ἐς τὴν Ἀθήνα τώρα.

γυρόφρακτος ἐπίθ. ἐνιχ. γυρόφραχτος Κρήτ. (Βιάνν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γύροσ καὶ τοῦ ρ. φράζω.

Ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ περιπεφραγμένος : Ἄσμ.

Περ' βόλι μου γυρόφραχτο με λεμονιές γεμάτο,
ἀπάνω ἐς τοὺς χλωροὺς βλαστοὺς ἕνα πουλλὶ χιονᾶτο
Συνών. γυρότ'ραφος 2.

γυροχώραφο τό, Κρήτ. (Κίσ. Σφακ. κ.ά.) — Σ. Πα-
σαγιάνν., Ἀντίλ., 30.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γύροσ καὶ τοῦ οὐσ. χωράφι.

Ἀγρὸς εὐρισκόμενος εἰς τὰ πέριξ χωρίου ἢ κατωκημένου ἐν γένει χώρου ἐνθ' ἄν. : Δὲν εἶναι ἀλλάγγο τὸ σπῆτι δυν' ἐπ' ἐς τὰ γυροχώραφ' ἔναι Κίσ. || Ποίημ.

Νωπὰ τὰ γυροχώραφα κι ὄγρὰ τὰ καμποτόπια,
με πάχνες ἀρισκέπαστα, με γάζες κοιμισμένα
Σ. Πασαγιάνν., Ἀντίλ., 30. Συνών. σὼ κήπι, σὼ χω-
ρο.

γυροχώρι τό, ἐνιχ. Πληθ. γυρόχωρα τά, Κρήτ. (Σφακ.) — Λεξ. Βλαστ., 375.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γύροσ καὶ τοῦ οὐσ. χωρίο. Ὁ τύπ. γυρόχωρα κατὰ τὸ συνών. περὶ χωρα, περὶ γυ-
ροσ κ.τ.τ.

Τὸ χωρίον τὸ κείμενον εἰς τὰ πέριξ σημείου τινὸς ἐνθ' ἄν. : Ἄσμ.

Νὰ κατεβοῦν τὰ δυὸ χωριά, ἡ Νίβρος καὶ τ' Ἀσκόφον
καὶ τ' ἄλλα τὰ γυρόχωρα μαζί με τὰ Ριζίτες.

γύρωμα τό, ἀμάρτ. γύρωμαν Πόντ. (Σταυρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυρόρω.

1) Ὁ περὶ τὸν μυλόλιθον σχηματιζόμενος γῦρος ἐκ τοῦ ἀλεύρου τοῦ διαχεομένου κατὰ τὴν ἄλεσιν Συνών. γυρά-
λεωρο. 2) Ἡ καλύπτουσα τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ἀντικειμέ-
νων κόνις Τὰ ταρέζ' ἄσ' σὸ γύρωμαν κ' φαίν'εταν (τὰ
ράφια ἀπὸ τὴν σκόνην δὲν ἐφαίνοντο) Σταυρ.

γυρώνω Πόντ. (Ἰνέπ. Σταυρ. Χαλδ. κ.ά.) — Λεξ.
Βάιγ.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνιστ. γυρόω. Ἡ λ. καὶ εἰς Βλάχ.

1) Μετβ., τοποθετῶ κυκλικῶς, σχηματίζω γῦρον ἐνθ' ἄν. :
Ἐγύρωσα τὰ ψωμιά (ἐτοποθέτησα κυκλικῶς τοὺς ἄρτους
ἐντὸς τοῦ φούρνου) Πόντ. (Ἰνέπ.) Γυρώνω τὸ φουρνὶν (το-
ποθετῶ πέτρας περὶ τὸ στόμιον τοῦ φούρνου, διὰ νὰ μὴ δια-
χέηται ἡ πύρα) Πόντ. (Χαλδ.) 2) Ἀμτβ., ἀποκτῶ γῦρον,
περιβάλλομαι ὑπὸ κύκλου Πόντ. (Χαλδ.) : Ἀς ἀφίνουμι τὰ
ψωμιά ὀλίγον ἀκόμαν ἐς σὸ φουρνόν, γιὰ νὰ γυρώνουν (διὰ
νὰ ψηθοῦν περισσότερον καὶ ἀποκτήσουν κόραν) Γυρών' ἡ
χαμαιλέτε (= χειρόμυλος) ὅταν διὰ πρώτην φορὰν ἀρχίζει
τὸ ἄλεσμα καὶ ἡ μυλόπετρα διαχέει πέριξ ἄλευρον ὡς γῦρον
μόνιμον). β) Μεταφ., κυκλοῦμαι ὑπὸ κόνεως καὶ ἀκαθα-
σιῶν, ἐπὶ ἀκαθάρτων ἀνθρώπων Πόντ. (Σταυρ.) : Ἐγύρω-
σες καὶ κάθεςαι (κάθεςαι ἀδρανῆς ἐν μέσῳ κόνεως καὶ ἀκα-
θασιῶν). γ) ὁσπίτ' ἐγύρωσεν κ' ἐσὺ κάθεςαι.

γυρωσιὰ ἡ, ἐνιχ. γυρωσὰ Ἰκαρ. (Εὐδελ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γύροσ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ωσιὰ.

Τὸ ἐκ σπινθιδίων ἢ λευκοσιδηροῦ προστατευτικὸν περίφρα-
γμα τῆς ἄνω μυλόπετρας τοῦ ἀλευρομύλου ἐνθ' ἄν. Συνών.
γύρα 4β, γυρόξυλο, γύροσ 3ι, φάκλα.

γυφτάδικο τό, Νάξ. (Γαλανᾶδ.) κ.ά. γιουφτάδικον
Θάσ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γύφτος. Ὁ σχηματισμὸς κατ' ἀναλογίαν
πρὸς τὸ σημασιολογικῶς συνών. σιδεράδικο.

1) Τὸ σιδηρουργεῖον Νάξ. (Γαλανᾶδ.) κ.ά. Συνών. γυ-
φταροσ 1, γύφτικο Β2, χαλκιδεὸσ, χαλ-
κιδάτικο. 2) Συνοικία γύφτων Θάσ.

γυφταίικος ἐπίθ. Πελοπν. (Κορινθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυφταῖοι, πληθ. τοῦ γύφτος, καὶ
τῆς παραγωγ. καταλ. -ικός.

Ὁ ἀνήκων εἰς γύφτους : Μαζώχτητσε οὐλο τὸ λεφουδι
τὸ γυφταίικο.

γυφτάκι τό, σύνθηθ. γυφτάτθι Πελοπν. (Καρδαμ. Ξε-
χώρ.) γυφτάξ' πολλαχ. βορ. ἰδίωμ. γιουφτάξ' Μακεδ. (Γή-
λοφ. Δασοχώρ. κ.ά.)

Ἰποκορ. τοῦ οὐσ. γύφτος.

1) Ὁ μικρὸς γύφτος σύνθηθ. : Μιὰ γύφτισσα κραταί' ἐς
τὴν ἀγκαλιά της ἕνα γυφτάκι ἄρρωστο, κάθεται ἐς τὴ γω-
ριὰ τοῦ δρόμου καὶ ζητιανεύει σύνθηθ. || Ἄσμ.

Ἡ μιὰ παίρνει τοὺ λουχαγὸ κ' ἡ ἄλλη τοὺ γυφτάκι
κ' ἡ τρίτη ἡ μικρότερη παίρνει τοὺ γιουρντάκι
Θεσσ. (Συκαμν.) 2) Κατὰ σημασιολογικὴν ἐπέκτασιν, παι-
δίον με δ'ψιν μελαγχρινὴν, ρυπαρὸν καὶ ἀτημέλητον σύνθηθ. :
Κοίταξέ το πῶς μαύρισε ἀπὸ τὸν ἥλιο, γυφτάκι ἔγινε
σύνθηθ. Γυφτάκι τὸ ντύνει τὸ παιδί της Ἀθῆν. Ὁλη μέρα
παίζει μετὰ τὰ χόματα, γυφτάκι γίνεται αὐτόθ. 8) Τὸ πτη-